

Başvurunun yapılması¹

(Sözleşme'nin 34. maddesi uyarınca sunulan bireysel başvurular)

I. Genel ilkeler

1. Sözleşme'nin 34. maddesi uyarınca yapılan bütün başvurular yazılı olarak sunulmalıdır. Telefonla başvuru yapılamaz. İktüzük 47. maddede öngörülen istisnalar hariç, ancak tam olarak doldurulmuş bir başvuru formu Sözleşme'nin 35 § 1. maddesinde düzenlenen dört aylık süreyi keser. Başvuru formu Mahkemenin internet sitesinde çevrimiçi olarak yer almaktadır.² Mahkemeden kendilerine başvuru formunun basılı bir örneğini posta yoluyla göndermesini istemek yerine, başvuruculara formu internet sitesinden indirmeleri ve yazdırmaları şiddetle tavsiye edilir. Böylelikle başvurucular zaman kazanacaklar ve eksiksiz bir başvuruyu dört aylık sürede yapmak bakımından daha iyi bir konumda olacaklardır. Ayrıca, Mahkemenin internet sitesinde başvuru formunun değişik bölümlerinin doldurulmasına yardımcı bir kılavuz da bulunmaktadır.

2. Bütün başvurular aşağıdaki adrese gönderilmelidir:

Madame la Greffière de la Cour européenne des droits de l'homme
Conseil de l'Europe
67075 Strasbourg Cedex
FRANCE

3. Bir başvurunun faks ile gönderilmesi Sözleşme'nin 35 § 1. maddesinde düzenlenen dört aylık başvuru süresini kesmemektedir. Başvurucular, dört aylık başvuru süresi sona ermeden, faks ile gönderdikleri başvuru formunun ıslak imzalı aslını posta yoluyla Mahkemeye ulaştırmak zorundadırlar.

¹ Bu Uygulama Talimatı Mahkeme Başkanı tarafından, 22 Eylül 2008, 24 Haziran 2009, 6 Kasım 2013, 5 Ekim 2015, 27 Kasım 2019 25 Ocak 2021 et 1 Şubat 2022 tarihlerinde değişikliğe uğrayan İktüzüğün 32. maddesi uyarınca 1 Kasım 2003 tarihinde çıkarılmıştır. Bu uygulama talimatı İktüzüğün 45 ve 47. maddelerini tamamlar.

² www.echr.coe.int.

4. Mahkeme kalemi ile iletişime geçmeleri gerektiğinde başvuruçuların özenli davranma yükümlülükleri bulunmaktadır. Cevabın gecikmesi veya hiç cevap verilmemesi başvuruçunun artık davasını takip etmek istemediğini gösteren bir işaret olarak yorumlanabilir.

II. Biçim ve içerik

5. Olaylara, şikayetlere, Sözleşme'nin 35 § 1. maddesinde düzenlenen iç hukuk yollarının tüketilmesine ilişkin gerekliliklerin yerine getirilmesine ve başvurunun süresinde yapılmasına dair başvuru formunda yer verilen açıklamalar İçtüzük 47. madde ile öngörülen düzenlemelere uygun olmalıdır. Başvuru formundan ayrı olarak sunulan olası ek açıklamaların yer verildiği belge 20 sayfayı geçmemeli (İçtüzüğün 47 § 2 (b) maddesi) ve aşağıdaki özellikleri taşımalıdır:

a) A4 sayfası boyutunda olmalı ve kenarlarda en az 3,5 cm boşluk bırakılmalıdır;

b) mutlaka okunabilir olmalı ve eğer bir yazı programı ile yazılmışsa, ana metinde 12 punto, dipnotlarda 10 punto ölçüsünde bir yazı karakteri kullanılmalı ve satır aralıkları 1,5 boşluk aralığında olmalıdır;

c) miktar belirten ifadeler sadece rakamla belirtilmeli ve yazı ile yazılmamalıdır;

d) sayfalar (birbirini takip edecek şekilde) numaralandırılmalıdır;

e) numaralandırılmış paragraflara bölünmelidir;

f) şu şekilde bölümlere ayrılmalıdır: "Olaylar", "Şikayetler veya ihlallere dair açıklamalar" ve "iç hukuk yollarının tüketilmesine dair açıklamalar ile Sözleşme'nin 35 § 1. maddesinde düzenlenen süreye uyulduğuna dair açıklamalar".

6. Başvuru formunun ilgili bütün alanları sadece kelimeler kullanılarak doldurulmalıdır. Sembol, işaret veya kısaltma kullanmaktan sakınız! Sorulan soru size ilgisiz görünse ve cevabınız olumsuz olsa bile bütün cevaplarınızı kelimeler ile ifade ediniz.

7. Başvuruçucu olaylara, şikayetlere ve kabul edilebilirlik şartlarına uyulduğuna dair açıklamalarını başvuru formunda bunlar için ayrılmış alana yazmalıdır. Bu bilgiler Mahkemenin başvurunun amacını ve niteliğini belirlemesini sağlayacak yeterlilikte olmalıdır. Dolayısıyla, başvuru formu kendi kendine yeterli olmalıdır. "Bakınız ek" ibaresiyle bile olsa, başvuru formuna ek bir belgede olaylara, şikayetlere ve koşulların yerine getirildiğine dair açıklamalara yer vermek yeterli değildir. Başvuru formunda bu bilgilerin varlığının amacı Mahkemenin yeni başvuruları

hızlıca incelmesini ve yönlendirmesini sağlamaktır. Eğer gerekiyorsa, ek bir belgede ve 20 sayfayı geçmeyecek şekilde ek açıklama sunulabilir. Ancak böylesi bir belge, hiçbir hâl ve şartta, zorunlu olarak ancak başvuru formunda yer alması gereken olaylara, şikayetlere ve kabul edilebilirlik şartlarına uyulduğuna dair açıklamaların yerine geçemez. Bu bilgilerin yer almadığı bir başvuru formu İçtüzük 47. maddeye uygun bir başvuru olarak değerlendirilmeyecektir.

8. Mahkemeye başvurmak isteyen bir tüzel kişi (yani bir şirket, bir sivil toplum kuruluşu veya bir dernek) başvurusunu, başvuru formunun ilgili bölümünde kimlik bilgileri belirtilmesi zorunlu olan bir temsilci aracılığıyla yapmak zorundadır; temsilci ayrıca iletişim bilgilerini vermeli ve hangi sıfatla tüzel kişi adına hareket ettiğini veya tüzel kişi ile bağlantısını açıklamalıdır. Başvuru formu ile birlikte, temsilcinin tüzel kişi adına hareket etmeye yetkili olduğunu ispatlayan bir belge, örneğin ticaret sicil kaydı örneği veya yönetim kurulu kararı sunulması zorunludur. Tüzel kişinin temsilcisi o tüzel kişiyi Mahkeme önünde savunma yetkisi verilen avukat ile aynı kişi değildir. Tüzel kişinin temsilcisinin bir avukat veya bir hukukçu olma ve o tüzel kişiliği mahkemeler önünde de savunmaya yetkili olma olasılığı vardır. Her hâl ve şartta, başvuru formunun temsile ilişkin her iki bölümünün de doldurulması ve tüzel kişiliği temsile yetki verildiğini ispata yarar gerekli belgelerin başvuru formuna eklenmesi zorunludur.

9. İlk başvuru anında bir başvuru formunun avukat aracılığıyla temsil edilmesi zorunlu değildir. Ancak, eğer bir avukata yetki verirse, başvuru formunun yetkiye ilişkin bölümünün de doldurulması zorunludur. Bu durumda başvuru ve vekili ilgili kutucukların içine imzalarını atmalıdırlar. Başvurunun bu aşamasında ayrı bir yetki belgesi formunun sunulması kabul edilmemektedir, zira Mahkeme bütün önemli bilgilerin başvuru formunda yer almasını istemektedir. Eğer başvuru formunun yetki verilmesi için ayrılan kutucuğu imzalamasının aşılması bazı fiili zorluklardan dolayı mümkün olmadığı iddia ediliyorsa, bu zorlukların neler olduğunun ispata yarar belge destekli olarak Mahkemeye açıklanması gerekir. Dört aylık başvuru süresinin kaçırılmaması için başvuru formunun hızlıca doldurulması gerekliliğine bağlı zaman yokluğu bahanesinin ileri sürülmesi mümkün değildir.

10. Başvuru formuna şu ilgili belgeler eklenmelidir:

a) şikâyet edilen karar veya tedbire ilişkin belge;

b) başvuru formunun iç hukuk yollarının tüketilmesi kuralına ve Sözleşme'nin 35 § 1. maddesinde düzenlenen süreye uyduğunu gösteren belge;

c) eğer başvurulmuşsa, diğer uluslararası uyuşmazlık çözüm yolları hakkındaki bilgileri içeren belgeler.

Eğer başvuru bu belgelerin herhangi birinin örneğini ibraz edememişse, her hâlükârda, buna dair tatmin edici bir açıklama sunmak zorundadır; eğer bir mağduriyetin kanıtı, yerel makamların bir karar örneğini vermeyi reddetmesi veya ilgili belgenin başvuru tarafından elde edilmesinin mümkün olmadığını gösteren başka bir unsurun varlığının belge ile desteklenmesi başvurucudan makul şekilde beklenebilecekse, açıklamalarında başvurucunun sadece birtakım zorluklardan bahsetmesi yeterli değildir. Eğer hiçbir açıklama yapılmamışsa veya yapılan açıklama yetersiz ise, başvuru yargısal bir birime yönlendirilmeyecektir.

Eğer ek belgeler elektronik ortamda sunulmuşsa, işbu uygulama talimatında istenen şekilde uygun olmalı ve başvuru formunda yer alan dizi pusulasında belirtilen sıralamaya göre sınıflandırılmalı ve numaralandırılmalıdır.

11. Eğer bir başvuru daha önce Mahkemenin hakkında karar verdiği bir veya birden fazla başvurusu veya halen Mahkeme önünde derdest bir veya birden fazla başvurusu varsa, Mahkeme kalemini bu durumdan haberdar etmeli ve bu başvuruların numaralarını bildirmelidir.

12. a) Kimliğinin açıklanmaması talebi olduğu durumlarda başvuru, Sözleşme'nin 47 § 4. maddesi gereğince bu konu hakkında yazılı bir açıklama yapmalıdır.

b) Kimliğinin gizli tutulması talebinin Daire başkanı tarafından kabul edilmesi ihtimaline binaen başvuru, aynı zamanda, ad ve soyadının baş harfler ile mi yoksa başka bir harf ile mi (örneğin "X", "Y" veya "Z") tanımlanmak istediğini belirtmelidir.

13. Başvuru formu başvuru veya yetkilendirilen temsilci tarafından imzalanmalıdır. Eğer başvuru temsil ediliyorsa, kendisi ve temsilcisi başvuru formunda yetkiye ayrılan bölümde yer alan kutucukların içine imzalarını atmalıdırlar. Ne başvuru formu ve ne de yetkiye ayrılan bölümdeki kutucuklar vekâleten imzalanamaz ("v.").

III. Gruplandırılmış başvurular veya çoklu başvuru

14. Bir başvuru veya bir temsilcinin farklı olaylara ilişkin birden fazla başvuru yaptığı durumlarda, gerekli bütün bilgilere yer vermek ve her bir başvuruya denk gelen forma o

başvuruya ilişkin belgeleri de eklemek suretiyle her bir başvurucu için ayrı bir başvuru formu kullanılması gerekir.

15. Ondan fazla başvurucunun olduğu durumlarda, başvuru formu ve eki belgelere ek olarak, ilgili temsilci her bir başvurucunun gerekli kişisel bilgilerinin yer aldığı bir çizelge sunmak zorundadır. Bu çizelge Mahkemenin internet sitesinden indirilebilir.³ Eğer temsilci bir avukatsa, söz konusu çizelge elektronik bir mecra üzerinde de sunulmalıdır.

16. Eğer bir davada çok sayıda başvurucu veya başvuru varsa, Mahkeme başvuruculardan veya onların temsilcilerinden görüşlerini, bildirimlerini veya belgelerini elektronik ortamda veya başka bir şekilde göndermelerini isteyebilir. Mahkeme ayrıca ilgililerden, başvuruların etkin ve hızlı ele alınmasını sağlayacak farklı terbiyeler almalarını da isteyebilir.

IV. Bilgi taleplerine cevap verilmemesi veya verilen talimatlara uyulmaması

17. Verilen sürede Mahkeme tarafından talep edilen bilginin veya ek belgelerin sunulmaması veya çoklu başvuru yahut çoklu başvurucu bulunduğu durumlar da dahil olmak üzere başvurunun şekil şartlarına ve nasıl yapılacağına dair Mahkemenin verdiği talimatlara uyulmaması, yargılamanın bulunduğu aşamaya göre, Mahkemeyi başvuru veya başvuruları incelememeye, bunları kabul edilemez bulmaya veya kayıttan düşürmeye sevk edebilir.

³ www.echr.coe.int.